

Що таке вроджений гіпотиреоз?

Новонароджені з недостатністю гормонів щитоподібної залози мають вроджений гіпотиреоз, тобто вроджену недостатність, а іноді й повну відсутність функції щитоподібної залози. Якщо недостатність гормонів щитоподібної залози вчасно не виявити та залишити не лікованою, це може призвести до затримки розумового розвитку і, як наслідок, до розумової відсталості, а також до затримки зросту.

Проте в разі вчасного виявлення та правильного постійного лікування цим проблемам можна запобігти.

На жаль, у більшості випадків вроджена недостатність гормонів щитоподібної залози постійна, і дитина може потребувати лікування препаратами гормонів щитоподібної залози протягом усього життя.

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ?

Приблизно 1 з 2000—4000 немовлят народжуються із вродженим гіпотиреозом.

Вроджена недостатність гормонів щитоподібної залози трапляється вдвічі частіше у дівчаток, ніж у хлопчиків.

ЯКІ ПРИЧИНИ ВРОДЖЕНОГО ГІПОТИРЕОЗУ?

Найпоширеніші причини:

- недорозвинута щитоподібна залоза;
- щитоподібна залоза розташована не в тому місці, де вона має бути (не на передній поверхні шиї);
- відсутність щитоподібної залози.

Ці відхилення від нормального розвитку щитоподібної залози не успадковуються від батьків.

Інші можливі причини:

- дефект синтезу гормонів щитоподібної залози (часто спадковий);
- зниження функції гіпофіза (залози, що розташована в головному мозку), який у нормі стимулює щитоподібну залозу виробляти гормони.

Менш поширені причини: захворювання щитоподібної залози в матері або прийом певних ліків під час вагітності, що можуть призвести до вродженого гіпотиреозу.

ЯКІ ФУНКЦІЇ ВИКОНУЮТЬ ГОРМОНИ ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ?

Щитоподібна залоза виробляє два основних тиреоїдних гормони — тироксин (T_4) і трийодтиронін (T_3).

Тиреоїдні гормони сприяють нормальному розвитку мозку й нервової системи немовляти.

Гормони також допомагають серцю, м'язам та іншим органам функціонувати належним чином. Ці гормони регулюють використання та збереження енергії, розвиток тіла.

ЯК ВИЯВЛЯЄТЬСЯ ВРОДЖЕНИЙ ГІПОТИРЕОЗ?

Більшість дітей із вродженим гіпотиреозом виглядають нормально при народженні та протягом кількох місяців після народження.

Інші ж можуть мати такі симптоми:

- жовтяницю (пожовтіння шкіри та очей), яка триває більше належного часу після народження;
 - закрепи;
 - знижений м'язовий тонус;
 - загальну млявість, дитина спить довше, ніж належить;
 - охриплість голосу, тихий плач.
- Іншими ознаками гіпотиреозу можуть бути:
- проблеми з харчуванням — погана прибавка маси тіла;
 - непропорційно збільшений язик;
 - набряк обличчя, кінцівок;
 - набряк живота, іноді зі збільшеним пупком (пупкова кіла);
 - велике тім'ячко, що довго не закривається;
 - затримка зросту або темпів росту.

Дефіцит гормонів щитоподібної залози може також виявитися і в дітей старшого віку, навіть якщо результати лабораторних тестів при народженні були в нормі.

Якщо, на вашу думку, ваша дитина має ознаки чи симптоми гіпотиреозу, не зволікаючи, зверніться до свого лікаря.

ЯК ДІАГНОСТУЮТЬ ВРОДЖЕНИЙ ГІПОТИРЕОЗ?

Сьогодні в Україні в новонароджених здійснюють скринінг на вроджений гіпотиреоз у пологових будинках. На цьому етапі виявляють майже всі випадки вродженого гіпотиреозу. Під час скринінгу визначають рівень у крові тиреотропного гормону (ТТГ), який виробляється в гіпофізі і стимулює синтез гормонів щитоподібної залози.

У разі виявлення високого рівня ТТГ визначають рівень T_4 (одного з гормонів щитоподібної залози). Низький рівень T_4 і високий рівень ТТГ допомагають діагностувати вроджений гіпотиреоз.

Для визначення місця розташування та розмірів залози виконують ультразвукове її дослідження.

ЯК ЛІКУЮТЬ ВРОДЖЕНИЙ ГІПОТИРЕОЗ?

Щодня зранку дитина повинна вживати препарат тиреоїдного гормону — левотироксин як замі-

ну гормону, який не виробляється власною щитоподібною залозою.

Для немовлят слід розтерти таблетку (таблетована форма гормону) і змішати її з водою, грудним молоком чи сумішшю (не можна змішувати із сумішшю на основі соєвого протеїну, тому що він перешкоджає всмоктуванню гормону). Суміш із гормоном дають дитині натще через рот, використовуючи піпетку, шприц чи соску.

Лікування необхідно починати якомога швидше, одразу після встановлення діагнозу. У більшості випадків дитині доведеться щоденно приймати препарат тиреоїдного гормону протягом усього життя.

Поговоріть зі своїм лікарем про те, як часто потрібно приводити вашу дитину на обстеження для перевірки аналізів та рівня в крові ТТГ і T_4 , щоб переконатися в тому, що дитина отримує адекватну дозу препарату.

Лікар також перевірить динамку росту та розумового розвитку дитини.